స్నేహం

రచన:
శ్రీ ఎ. వి. సీతారామమూర్తి.

(గత సంచిక తరువాయి)

పద్మ ఉత్తరాలన్నీ తనకు కంఠస్థమే, రోజూ వాటిని చదువుతూ ఎంతో హాయిని పొందుతుంది.

తెల్లని వెన్నెల నల్లని సముద్రాన్ని ఢీ కొంటూనే వుంది. మధ్యగా వేగంతో పయనిస్తోంది గాలి. ఇందాకటి దంపతులు పిల్లలతో సహా లేచి కారు దగ్గరకు చేరుకుంటున్నారు, 'ఈపాటికి కళ వచ్చేవుండాలి' అనుకుంటూ రనూ లేచింది. తననంటి పెట్టుకున్న యిసుక రేణువుల్ని దులుపుకుంటూ. హాస్టల్ అందంగా కన్పిస్తోంది. సముద్రుడికి దగ్గరగా ఎంతో హాయిగా వుంటుంది అందులో జీవితం, అంతా అదృష్టం అనుకుంది. హాస్టల్ కి వెళ్ళేసరికి కళ యింకా రాలేదని తెల్సింది. బహుశ: సినిమాకి వెళ్ళివుండవచ్చు అనుకొని యింటి ముఖం పట్టింది సుచరిత. ఆలోచనలతోనే కాస్త ఎంగిలిపడి విశ్రాంతిగా కూర్చుని పద్మరాసిన ఉత్తరాన్ని మరొకసారి చదివింది.

ప్రియమైన సుచిత:—

నీవు రాసిన లెటర్ అలదింది. ఎంత బాగా రాస్తావు సుచ్వీ! నీ వుత్తరాలు చదువుతూంటే నాకు నిజంగా రాయడమే చేతకాని పిస్తోంది, కానీ, నన్నొక రచయిత్రిగానూ, నా భావాల్ని అపురూపంగానూ, విలువైనవిగానూ ఎంచుకుంటూ నిన్ను నువ్వే మోసం చేసుకోవటం నాకేమీ నచ్చలేదు. నిజంగా నీవనుకున్నదే నిజమైనపుడు, పండితుని ప[illegible]డితుడుగా గుర్తించినవాడు పండితుడేయని మరచిపోకు! సామాన్యుడికి పాండిత్యం విలువ ఏం తెలుస్తుంది? ఎందుకో, నిన్ను కలియడం నే చేసిన పుణ్యానికి శేషంగా మిగిలిన సల్ప అదృష్టం అనిపిస్తుంది నాకు. విధి మానవలోకంలో ఎన్నో విం[illegible] అనుభూతుల్ని రేపుతుంది, ఒప్పుకుంటావా? లేకపోతే ఏమిటి? దూరంగా, విడివిడిగా, జోరుగా జీవన ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతూన్న మనం ఓ చిన్న శుభసమయాన కలిశామంటే, అదివిధి చేసిన ఏర్పాటు కాదూ? నాకు మిగిలిన స్వల్ప అదృష్ట ఫలితం కాదూ? మనం కల్సుకున్న వేళా విశేషం మనలో నూతన ఆకర్షణకి తావిచ్చింది. అదే నాలో గొప్ప వెలుగు, తేజస్సుగా మారింది. కాంతిలేని నామనసు, జీవితం, అంతా అంధకారమయం, మొదటిసారిగా నిన్ను. నీ గుణాల్ని చూసినపుడు యింత కళాపిపాసి[illegible] అనుకోలేదు. నీకళ్ళలోని వేయి వెల్గులు కాంతితో కూడిన ఆలోచనలు, కూన్యాన్ని దూసుకు ముందుకుపోయి నిజాన్ని తెల్పుకునే ఆచూ[illegible] నన్నెంతగానో ఆకర్షించాయి. నీలోని విన[illegible]జ్ఞానం, నిరాడంబరము. నిశ్చలత్వము నా మ[illegible]నెంతగానో ఆకట్టుకున్నాయి, ఇదే నీ వెదురుగా వుంటే ముఖస్తుతి అంటావు. ఎవరైనా వింటే పిచ్చిదనుకుంటారు. నిజమే మరి! పిచ్చి పిచ్చి వూహలతో యీ అర్థంలేని మాటలతో నీలోని గుణాల్ని, అందాన్నీ ఖూనీచేస్తున్నాను. నాకు నీమీద, నీమాట మీదవున్న గౌరవం, అభిమానం, ఆప్యాయతా, చనువు, నేను వెల్లడి చేయకూడదు. కానీ ఏం చేయను? నాలోని అసమర్థతవల్ల ఏదీ దాచుకుంకో లేకుండా వున్నాను. మానవాతీతమైన నీ వూహాల ముందు, పవిత్రమైన నీ స్నేహం; రూపంముందు, ఎడతెగని నీ ఆలోచనాశక్తికి అలవాటుపడి సూటిగ[illegible] నీ దృష్టిని ఆటంకపరుస్తూ నా చూపులు నీ[illegible] లోని భావాల్ని వెదికేవి! నాయీ చూపులే[illegible] హృదయుడైన, పవిత్రమైన పురుషుడివై తే[illegible] భావాల అర్థాలు వెతకటం యీ లోక[illegible] అప్పుడే నాకీ లోకంమీద ఏవగింపు! [illegible]దింత

సుచీ-నన్నొక రచయిత్రిగా పొగుడుతున్నావే [illegible]ం ధు[illegible] నాచేత చాల పెద్దవుత్తరాలు రాయించుకోవ[illegible] నేర్చుకున్నావు. ఏవో నాలుగైదు కథలు [illegible] వంత మాత్రాన లేఖక రచయిత్రినీ, నీ కథ[illegible] అచ్చుగాకుండా వుండిపోయినందుకు నీవు సామాన్యమైన దానివని నీ అభిప్రాయం. నేను చదివిన నీ చిత్తు కథ ఎంతో కదిలించి వేసింది నన్ను, యదార్థాలు కథలుగా చిత్రించినపుడు అవి అచ్చుకాకపోయినా వాటి విలువలు పోవు. అవి వాస్తవానికి దూరంగా లేని కారణాన, అవి ప్రచురితమైనవలును కీ తె[illegible] కారణాన, లోతుగా వుండే నీ వూహాలు [illegible] కార

కాన, నీవొక సామాన్యమైన దానవని అనుకోవడం పొరపాటు. మన నిజమైన వుద్దేశ్యాలనీ, ఆలోచనలనీ, మనం ఎంత దాచుకోనీ అవి ఏదో విధాన లోకంలో ప్రతిఫలించి తీరుతాయి మనకి లోకంకల్పించే ప్రతిక్రియలో, ఒక మనిషిని, ఒక విషయం ఒకకథ, కదిలించిందంటే అది ముద్రించిన అక్షరాలు కావు, ఎంత నేర్పుతో ఉపమానాలతో రాయనీ అవి మనని కదిలించవు, ఆ అక్షరాలవెనుక నీడలలో వుండేభావాల ప్రేమ, బాధ. స్వార్థం, త్యాగం. ఇవీ ఎదుటివారి హృదయాలలో పలికేవి!

ఆడది నీలాగ వంటరిజీవితానికి అలవాటు పడ్డటయితే యింక ఈ లోకాన్నే జయించగలదని నా అభిప్రాయం, అలా జయించలేని అసమర్థత వున్నంతకాలం యీ లోకానికీ, సంఘానికీ; పురుషుడికీ కూడ భయపడక తప్పదు! నీవంటిరి జీవితం నా వుత్తరాలగురించి ఎదురు చూస్తూందని వ్రాశావు, అందుకే అర్థంలేని యీ రాతలతో నిన్ను విసిగిస్తున్నాను. ఈ మధ్య నీ వుత్తరాలలో 'అశాంతిగా వున్నాను' అంటూ రాస్తున్నావు. కారణాల నాకెప్పటికీ ఏమీ తోచటంలేదు. మనం కలిసి గడిపిన ఆ కొద్దికాలంలోను నీగురించీ,నీ భావాల

ఆలోచించి, పరిశీలించానే గాని స్వంత విష...టుంబ విషయాలు తెల్సుకోవాలని కుతూ...గలేదు నాకు. ఒకరినుండి ఒకరు ఏమి తెల్సు... అంతే! బాహ్య ప్రపంచంతో సంబంధం ...త్రిని పెంచుకుని ఆప్యాయంగా, చను...త్తరాలలో కల్సుకుంటున్నాము. నీయీ ...కుటుంబ విషయాలే కారణమైతే, నీకు చెప్పా...క, విలుంటే వ్రాయి, నీకు బోధచేసి ధైర్యం ...క్తి నాలో లేకపోయినా నీ అశాంతి నాలో ...డ అశాంతిని రేపుతూంది. శాంతి నివ్వడానికే నీకీ అశాంతి అని నా వుద్దేశ్యం. 'శాంతిలో అంతం కావడానికే గదా తుపాను శాంతిని బ్రద్దలుచేయడం!' అంటారు టాగూరు. గొంగళీపురుగు నమ్మకుండా త్వరలో నీవు అందమైన రెక్కలతో ఆకాశంలోకి పోతావంటే! ఒంటరిగా వుంటున్న నీవు భాషా సాహిత్యంలో మునిగి తేలుతున్నావంటే నాకెందుకో యీర్ష్యగావుంది. ఉద్యోగరీత్యా తెలుగు దేశపుటంచులు దాటినమాకవి అందుబాటులో లేకుండాపోయాయి, నీవు చదివిన పుస్తకాలమీద నీ విమర్శలు నన్నెంతో ఆనందింపజేస్తాయి, నీ అభిప్రాయాలతో బాటు నీ కష్ట...ల్లో కూడ పాలుపంచుకోగలిగితే అదృష్టమే మరి!

నీ.........

——పద్మ,'

సుచరిత ఆలో...కి దిగజారింది. అన్నింటిలోనూ వెనుకబడ్డ ...క్కడ? ప్రతివిషయంలోనూ ప్రత్యేకతలు గల పరిసరాలు తనను ప్రేమించాడమేమిటి? ఏమిటీ స్నేహం? ఎందుకీ ఆప్యాయత? ఏముంది తనలో? ఎక్కడో గృహాంతర్భాగంలో బంధింపబడ్డ బంధీకి చల్లనిగాలి కగిలినట్లు, ఎడారిలలో తొలకరి చిలకరించినట్లు, అసహాయంగా అప్పుడే గుడ్డునుండి పిల్లగా రూపొందిన పక్షికి అమాంతంగా రెక్కలువచ్చి ఆకాశంలో ఆనందంగా ఎగిరిపోడానికి శక్తి వచ్చినట్లు మసకచీకటిలో దారిని వెతుక్కుంటున్న బాటసారికి చంద్రుడు మబ్బుల మాటునుండి చూసినట్లు—ఎందుకు తనకీ ఆప్యాయత? వారికేం సాధించగలదు తను వారినుండి ఇవన్నీ పొందేి? తనగురించీ, తన కుటుంబ విషయాల గురించీ ఏమీ తెలియని పద్మ, శశి తనకెందుకంత ఆదరిస్తారు? భౌతికమైన యీ సామాన్య దేహాము నిరంతరం ఆలోచించే మనసు, వారిస్నేహాన్నంచి వరిష్టం చేస్తే!—తనబాధలు, బాధ్యతలు, తన ఏకాంత జీవనానికి కారణాలు, యివన్నీ వారికి తెలిస్తే? తనెప్పుడూ చెప్పలేదు, వారాఅభిప్రాయాలని తెల్సుకోవాలని కుతూహలం చూపనూలేదు, కానీ వాళ్ళస్నేహం ప్రాణప్రదంగా చూసుకుంటుంది తను—మనశ్శాంతి ...క అంధకారమయంగా జీవితాన్ని గడిపేవారికి యిలాటిస్నేహంగల కొద్దిమంది పద్మలను, శశిరేఖలనూ దేముడు సృష్టించగలితే? లోకంలో అశాంతిని కొంత అరికట్టవచ్చు, అభిరుచులలోను. అభిప్రాయాలలోను. పద్మశశిరేఖలమధ్య చాల తేడావున్నా ఎందుకు వారంత ప్రాణస్నేహితు లయ్యారు తనకు? నిజంగా వారితో ఏ విషయమైనా వ్యక్తపరుస్తే అన్ని సమయాల్లోనూ అండగానుండి అంతోకనా నందాలనుకూడ పంచుకోగలరు!

ఎక్కడో వర్షపు చుక్కకోసం ఆర్రులు చాచే పక్షి, వెన్నెలకోసం కాచుకు కూర్చున్న చకోరం, సముద్రపు కెరటాలను లెక్కపెడుతూ కూర్చున్న కవి, భౌతిక బాధలు పోగొట్ట జూసే వైద్యుడు, ప్రాణంలేని వస్తువులపై మధురమైన నూతనరాగాల మేళవింపజేసే ప్రయత్నంలోనున్న విద్వాంసుడు. చూచిన ప్రతిదృశ్యాన్నీ మనసులో పదిలపరచుకొని వాటివల్ల కలిగే భావాల తాకిడికి తట్టుకోలేక ఏదో ఒకరూపంలో బైటికి వెళ్ళగ్రక్కే చిత్రకారుడు, తనకున్న మేధస్సునంతా వుపయోగించి ప్రజాక్షేమం గురించి పాటుపడ్డ సైంటిస్టు, ఎప్పుడూ మనిషిపాపలా అర్థలతో జీవితం గడపడం నేర్చుకోవడమే కాకుండా రోజుకో పదిరూపాయలైనా సంపాదించగలడా అని పథకాలు వేసే ఆర్థికవేత్త, భారంగా, అశాంతిగా కాలం గడుపుతూ భూతకాలపు అనుభవాన్నీ, భవిష్యత్తును గురించి ఆతృతను ఎలా యముచ్చుకోవాలో తెలియని తనకు ఎంత భేదముది?

అయిదేళ్ళ క్రితం జరిగిన ఒక విషాద సంఘటన తన జీవితాన్ని ప్రత్యేకమార్గం పట్టించింది. ప్రతి స్త్రీ తన వయసులో నిర్మించుకునే ఆశాసౌధాలని తను దూరం చేసుకుంది.

తను పుట్టిన నక్షత్రం మంచిదికాదని శాంతి చేయించారు మూఢనమ్మకంతో తల్లిదండ్రులు. ఏదో చెడు కాస్తాపోయి మంచిగా శాంతిగా బ్రతకాలని. నిజంగా చేసుకున్న పాపానికి పరిహారంగా దేముడు ప్రసాదించిన వరాన్ని పొందక మానుతుందా ఎన్ని అడ్డంకులు యీ మానవమాత్రులు సృష్టించినా!

క్లాసులో ఎప్పుడూ [illegible]నే బాగా ప్రశ్నలువేసి మంచిగా చేరదీసే టీచరే అమ్మతో 'మీ అమ్మాయి తెలివైనది పెద్దచదువులు చెప్పించండి' అని అనడం తనకి బాగాగుర్తే, అప్పట్లో అమ్మ అభిప్రాయం ఏమని చెప్పిందో కూడ ఆమృత ప్రకటించలేని జ్ఞానం తనది, ఎప్పుడూ సన్నజాజులమీద, నల్లగాజులమీద గోరింట మీద వుండేది తన మనసు, మునిగోరింట పువ్వును చూసినా, పంజరంలో బంధించిన ఆడుపావురాన్ని చూపినా పసిడి యౌవనంలో వున్న కాల [illegible] చూసినా తనకు అమితమైన ప్రేమ, జాలి కలిగే; ఈ యిష్టా యిష్టాలూ అభిప్రాయాలూ అన్నీ తనకు పన్నెండవయేటలో ఏర్పడ్డాయి. అంతకుముందు ఏమిటో తెలీదు, ఆలోచించే అవసరమూ లేకపోయేది! అప్పట్లో నాన్నగారి ఆదువాజ్ఞలలోనూ అమ్మ కనుసైగలలోను మెలిగేది తను, వారిమాటకు ఎదురు చెప్పటం ఎందుకో తనకు దుర్లభమనిపించేది, ఆ అవసరం కూడ తనకి బలంగా లేకపోయింది, చదువుకంటె ముఖ్యంగా నాన్నగారు ఎంచి నిశ్చయించిన పెండ్లికి ఒప్పుకోక తప్పింది కాదు. తనకు కోరికవుండేది యింకా చదవాలనీ ఎన్నో తెల్సుకోవాలనీ. చిన్నవయసులోనే [illegible] అందరి స్త్రీలకి మల్లె ఆనందం, సుఖం, పవిత్రత తనకూ లభించాయి. లోకమంటె యింకా ఎక్కువగా బోధపరచుకోలేని వయసు, అదే [illegible] నిల్చిపోతాయనే అజ్ఞానపు వూహాలు! ద[illegible] వంటరిగా పుట్టింటికి వచ్చినపుడు అమ్మను [illegible]ల్సుకున్నంత ఆనందం భర్త దగ్గరలేదనిపించింది ఎందుకనో, నాన్నగారి మీదవుండే గౌరవం అత్తమామలమీద ఎప్పుడూ చూపలేదు తను.

అమ్మ అభిమాన ఆప్యాయతలలో వారం గడిచేసరికి దసరా వచ్చేసింది అందరినీ ఆనందింపజేస్తూ, పిచ్చిగానూ తనూ ఆనందించాలనుకుంది, కానీ అది దైవానికి అసూయ అన్పించింది, ఆ మధ్యాహ్నం తెలిసింది, దీర్ఘకాలంగా కనుపించని జబ్బుతో బాధపడుతున్న తనభర్త పరమపదించాడని, బాధ, ఏడ్పు అప్పటిదాకా తెలియని తనకు అమ్మ ఏడ్పు తనలోనూ చైతన్యాన్నీ బా[illegible] రేపింది, కష్టసుఖాలు తెలియని పసిదాని గొంతును కోశావా అని తండ్రీ వాపోయే అమ్మను చూస్తే తన కళ్ళవెంబడి నీరు సుళ్ళుతిరిగి కప్పలు లెంచుకు ప్రవహించేది, గాంభీర్యతను వ్యక్తపరుస్తున్నా లోలోనే కృంగిపోయిన తండ్రి కను[illegible]ల్లో బాధగా మెరిసే కన్నీరు తను [illegible] చూసింది.

ఏమీ చేయలేని అసహాయతలో పుట్టి[illegible]పోయి రెండేళ్ళు గడిపింది, ఈ రెండేళ్ళ[illegible] తెల్సుకున్నది చాలవుంది. ఏ మనిషి వేటితో [illegible] సుఖ[illegible]యం చేసుకోగలడో వీటితో వూ[illegible]దింపగలడో, అన్నీ తెల్సుకుంది, చదువు జీవి[illegible] ధ[illegible]మని గుర్తించింది. తనకెప్పుడూ యిష్ట[illegible] ఎప్పుడూ మిగిలింది అది సాధించలేననే ఆసమ

(సశేషం)